

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 02-2819401 E-mail : disas_moac@hotmail.com

แจ้งเตือนศัตรูพืชระบาด “โรคราน้ำค้างในข้าวโพด”

วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๔

เตือนภัยเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกของประเทศไทย เฝ้าระวังการระบาดของโรคราน้ำค้างในข้าวโพด สามารถพบได้ตั้งแต่ระยะเริ่มปลูกเนื่องจากในช่วงนี้สภาพอากาศตอนเช้ามีอากาศเย็นและความชื้นสูง เหมาะต่อการเกิดโรคราน้ำค้างในข้าวโพด ซึ่งหากเกิดโรครุนแรงทำให้ผลผลิตลดลงถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่อ่อนแอเช่น ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดเทียน และข้าวโพดข้าวเหนียว ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบใบมีจุดสีเขียวน้ำตาล ต่อมาใบข้าวโพดมีสีเหลืองซีดโดยเฉพาะบริเวณยอดหรือใบกลายเป็นทางสีเขียวอ่อนสลับเขียวแก่ลำต้นแคระแกร็น และพบสปอร์เป็นผงสีขาวใต้ใบของข้าวโพดในเวลาเช้า ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อดำเนินการหาแนวทางควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

เชื้อสาเหตุ เชื้อรา *Peronosclerospora sorghi*

ลักษณะอาการ

อาการของโรคเกิดได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก โดยพบจุดเล็กๆ สีเขียวน้ำตาลบนใบอ่อนต่อมาใบข้าวโพดมีสีเหลืองซีดโดยเฉพาะบริเวณยอด หรือใบกลายเป็นทางสีเขียวอ่อนสลับเขียวแก่ ในเวลาเช้าที่มีอากาศค่อนข้างเย็นและความชื้นสูง มักพบส่วนของเชื้อราลักษณะเป็นผงสีขาวจำนวนมากด้านใต้ใบ และเมื่อเป็นนานเข้าตามรอยที่มีสีเหลืองอาจเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและมีอาการใบไหม้แห้งตาย ในที่สุดบางครั้งพบยอดข้าวโพดแตกเป็นพุ่มต้นเตี้ยแคระแกร็น ข้อที่ไม่มีฝักหรือมีฝักขนาดเล็กก้านฝักมีความยาวมาก หรือมีจำนวนฝักมากกว่าปกติแต่จะไม่สมบูรณ์ เช่น มีเมล็ดจำนวนน้อย หรือไม่มีเมล็ดข้าวโพดในระยะเริ่มปลูกถึงอายุประมาณ ๓๐ วัน จะอ่อนแอต่อโรครุนแรง

การแพร่ระบาด

เริ่มระบาดในระยะที่มีฝนตกชุกความชื้นในอากาศค่อนข้างสูง ช่วงเช้าอากาศเย็นมีน้ำค้าง โดยสามารถพบเชื้อโรครสร้างสปอร์เป็นผงสีขาวบนผิวใบที่ลายของข้าวโพดในเวลาเช้า เมื่อสปอร์แก่จะแพร่ระบาดไปโดยลมเข้าทำลายต้นอื่นๆ ต่อไปนอกจากนี้เชื้อที่ติดไปกับเมล็ดพันธุ์ที่ยังไม่แห้งดีเชื้อโรคที่ตกอยู่ในดิน หรือที่เกิดบนพืชอาศัยอื่นการแพร่ระบาดของเชื้อโรคมายังแหล่งต่างๆ ดังนั้น ใบข้าวโพดที่เป็นโรค ติดมากับเมล็ดข้าวโพดจากต้นที่เป็นโรคพืชอาศัยบางชนิด เช่น ข้าวฟ่าง หญ้าฟาง หรือแหม หรืออ้อยเลา หรือหญ้าคาหลวง (*Saccharum spontaneum*) หรือเชื้อราอาจจะตกค้างในดินในรูปของสปอร์ที่มีผนังหนา

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. หลีกเลี่ยงการปลูกข้าวโพดในฤดูฝน โดยเฉพาะในแหล่งที่มีการชลประทาน

๒. หลีกเลี่ยงการใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่มีโรคระบาดมาทำพันธุ์

๓. ควรใช้พันธุ์ต้านทาน และคลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไดเมโทมอร์ฟ

๕๐%WP อัตรา ๓๐ กรัมต่อเมล็ด ๑ กิโลกรัม หรือเมทาแลกซิล๓๕% DSอัตรา ๗ กรัมต่อเมล็ด ๑ กิโลกรัม หรือเมทาแลกซิล-เอ็ม ๓๕%ES อัตรา ๓.๕ มิลลิลิตรต่อเมล็ด ๑ กิโลกรัม

๔. การกำจัดพืชอาศัยเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ลดการอยู่ข้ามฤดูของเชื้อสาเหตุได้พบว่าหญ้าเจ้าชู้ ข้าวฟ่าง หญ้าพงและอ้อย แสดงอาการโรคน้ำค้าง สปอร์ที่สร้างบนพืชทั้งสี่สามารถทำให้เกิดโรดั่งกล่าวแก่ ข้าวโพดได้หรือข้าวโพดที่หลงเหลือจากการเก็บเกี่ยวหรือต้นอ่อนที่งอกใหม่จากเมล็ดที่ร่วงหล่นในแปลง เชื้อสาเหตุของโรคก็สามารถอยู่ข้ามฤดูได้เช่นกัน

๕. ในแหล่งที่เคยมีการระบาดของโรคหากพบว่ามีสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรค คือ อุณหภูมิต่ำและความชื้นสูงเมื่อข้าวโพดอายุ ๕ - ๗ วัน ควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไดเมโทมอร์ฟ ๕๐% WP อัตรา ๒๐-๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือเมทาแลกซิล ๒๕% WP อัตรา ๓๐-๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๗ วัน จำนวน ๓-๔ ครั้ง

๖. ถอนต้นที่แสดงอาการของโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก

๗. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

สำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งมีพื้นที่ปลูกเป็นบริเวณกว้าง เน้นการป้องกันกำจัดโดยวิธีคลุมเมล็ดก่อนปลูก เนื่องจากเชื้อสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก หากต้องการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ควรพ่นก่อนข้าวโพดอายุ ๒๐ วัน จึงสามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้

ลักษณะอาการของโรคน้ำค้างบนใบข้าวโพด

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์